

Nr 335.

Av herr **Johansson** i Edsbyn, om viss ändring av bestämmelserna rörande beskattning av inkomst av skogsbruk.

Enligt kommunalskattelagarna § 21 skall intäkt av skogsbruk beskattas. I de trakter av landet, där en självägande jordbrukarebefolkning innehar större delen av de betydande skogsmarker, som där finnas, är den förnämsta intäkten av skogsbruk försäljning av avverkningsrätter.

Om dessa försäljningar ske på ett naturligt sätt, såsom lagstiftarne tydligen tänkt sig gången vid dylika försäljningar, d. v. s. ägaren till marken säljer själv avverkningsrätten och mottager betalningen därför, då är saken enkel och taxeringsmyndigheterna ha endast att påföra ägaren till marken skatt för dylik inkomst, och den åtgärden står sig i alla instanser. Men nu har det på vissa håll under senare åren börjat praktiseras en utväg, och icke utan framgång, att undgå skatt för dylik intäkt av skogsbruk. Det går vanligtvis till på det sättet, att sedan fastighetsägaren låtit uppräknä, stämpla och värdera den skogstrakt som skall försälas, skriver han ett gåvobrev på den utstämplade skogen till sina barn, som ha att försälja densamma och tillgodogöra sig inkomsten därför såsom förtidigt arv.

Försök ha emellertid gjorts av åtskilliga taxeringsnämnder att få dylik intäkt av skogsbruk beskattad i alla fall, men med växlande framgång. Dels har man försökt beskatta fastighetsägaren, som givit bort skogen, och dels har man sökt beskatta mottagaren av gåvan för inkomst av skogsbruk. Dessa mål ha vanligtvis genomlupit alla instanser för taxeringsfrågor och utmynnat i olika resultat. De prejudikat som sälunda vunnits härvidlag kunna därför icke betecknas som tillfredsställande.

Här endast ett par exempel från de senare åren. Enligt regeringsrättens årsbok för 1926, not Fi. 439, hade taxeringsnämnden i en viss kommun taxerat fastighetsägaren A. J. för inkomst av skogsbruk genom försäljning av avverkningsrätt å en hans skogstrakt. Fastighetsägaren besvärade sig hos prövningsnämnden, kammarrätten och regeringsrätten under åberopande av att han bortgivit denna skog till sina barn. I alla instanserna förlorade dock klaganden på den grund, att *det ej var styrkt att han till sina barn avhänt sig berörda skog*.

I en annan kommun — för övrigt grannkommun till den först omnämnda — hade taxeringsnämnden påfört fastighetsägaren O. P. skatt för försäld avverkningsrätt under liknande omständigheter. I detta senare fall förelåg dock den skillnaden, att hela försäljningssumman för skogen icke skulle få uppbäras av barnen, utan fadern förbehöll sig i gåvobrevet rätt att själv få uppbära en mindre del av köpesumman för skogen, samt att gåvobrevet var stämpelbelagt. Fastighetsägaren besvärade sig även i detta fall, och målet passerade alla in-

stanser för taxeringsmål. Uti regeringsrättens årsbok för 1930, not Fi. 1061, återfinnes slutdomen i detta mål. Där heter det: »*Som styrkt blivit att klaganden ej mottagit mer än en del av köpeskillingen, nedsattes taxeringen till detta belopp, kr. 10,000.*»

Som grund för sina domar åberopar sålunda regeringsrätten i det först relaterade fallet, att det *ej var styrkt* att klaganden till sina barn avhänt sig berörda skog. I sist relaterade fallet åberopas som grund för utslaget, att det *blivit styrkt* att klaganden *ej mottagit* mer än en del av köpeskillingen, varför taxeringen nedsattes till detta belopp.

Jag har ej varit i tillfälle taga reda på i vad avseende det i första fallet *ej var styrkt*, men i andra fallet *var styrkt* att fastighetsägaren avhänt sig berörda skogar medan de ännu stodo på rot. Det är tänkbart att i ena fallet förelåg ett gåvobrev, som *icke var* stämpelbelagt och i andra fallet ett gåvobrev, som *var* stämpelbelagt. Vare därmed huru som helst, så framgår det av de anförda exemplen, att det i vår skattelagstiftning brister i tydligt uttalade regler om huru förfaras skall vid beskattning av skogsbruk i sådana fall, som här blivit relaterade. Och då det här icke är fråga om beskattning av små inkomster, utan i stället rätt så stora och för kommunerna rätt så betydelsefulla inkomster, så borde denna beskattningsfråga kunna ordnas på ett enhetligt och mer tillfredsställande sätt. I regel röra sig summorna, som skola beskattas vid varje särskilt fall, om flera tiotals tusen kronor, och för kommunen som sådan är det varje år belopp på hundratals tusen kronor, som genom ifrågavarande åtgärder från fastighetsägarnas sida kunna undandragas beskattning. Hittills har det i regel varit fastighetsägare vars ekonomiska ställning varit sådan, att de utan olägenhet kunnat verkligen skänka barnen skogsavkastningen, för att därigenom beröva stat och kommun skatten för intäkten av skogsbruket. Men om detta sätt att undandraga sig skatt för skogsbruk blir allmänna känt, så torde följden bli att försäljning av avverkningsrätter alltid undandrages beskattning. Till och med en fastighetsägare, som kanske har skulder och behövde använda de pengar han får för försåld skog att betala dessa med, kan gå samma väg. Ty intet annat jag förstår kan mellan föräldrar och barn, vid gåvobrevets upprättande, en tyst överenskommelse träffas, att när barnen få likviden för den försålda skogen skola de i första hand därav betala faderns skulder. Att hela denna tillställning av föräldrar, att skänka barnen skogen på rot, är tillkommen uteslutande i avsikt att undkomma skatt för skogsbruket är alldeles uppenbart. Ett sådant förfarande för att kunna fuska bort skattelagarnas innebörd kan icke få tolereras i längden. Det har alldeles för stor betydelse för vissa kommuners skatteinkomster.

Om det nu är stämpelbeläggningen av gåvobreven eller någon annan formell sak, som är avgörande huruvida inkomsten av en försåld avverkningsrätt, som blivit bortskänkt av föräldrar till barn, skall beskattas eller icke, så kan det inte vara rimligt att en sådan sak tillmätas så stor betydelse i fråga om skatte-

plikt, eller icke, för den intäkt skogen å fastigheten givit. Det är ju intäkten av skogen som skall beskattas. Denna intäkt är väl lika stor om också fadern genom gåva åt barnen överlåter åt dem att uppbära likviden för densamma, som om han själv uppbure samma likvid och sedan skänkte barnen pengarna. Om också ett sådant gåvobrev är stämpelbelagt, så kan icke denna omständighet få anses som ersättning för skatten i vanlig ordning. Även om staten genom stämpelbeläggningen skulle anse att den fått åtminstone någon del av sitt, så är det en orättvisa mot kommunerna, som därigenom helt och hållet berövas sin skatteinkomst av sådan intäkt av skogsbruk. En rättelse av dessa förhållanden är därför högst nödvändig.

Lättast synes man väl kunna råda bot mot dessa tilltag genom att i skattelagarna få infört tillägg eller förtydliganden av sådan innebörd, att intäkt av skogsbruk skall beskattas, vare sig fastighetsägaren själv säljer och mottager betalning för skogen eller han genom gåvobrev — stämpelbelagt eller icke — överlåter skogen på rot åt andra, som äga att sälja avverkningsrätten och mottaga likviden för densamma. I båda fallen torde det vara lämpligast, att fastighetsägaren svarar för skatten, då det är av hans fastighet inkomsten härrör. Det skulle ju också kunna tänkas, att mottagaren av gåvan likställdes med en arrendator, som ju är skattskyldig för avkomsten av jordbruket, fastän han icke är ägare till fastigheten.

I dessa tider, då snart sagt alla kommuner kämpa med svårigheter att få kommunens ekonomi att gå ihop, vore det högst önskvärt, att dessa förhållanden ordnades på ett tillfredställande sätt snarast möjligt. Om det vore möjligt få behövliga förtydliganden eller tillägg i skattelagarna, som erfordras i denna sak, innan årets allmänna inkomsttaxering går av stapeln, vore det för många kommuner tacknämligt.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag vördsamt,

att riksdagen måtte besluta i skattelagarna få införda bestämmelser som tydligt föreskriva, att intäkt av skogsbruk skall beskattas vare sig fastighetsägaren själv försäljer och mottager betalning för avverkningsrätt eller han genom gåvobrev avhänder sig skog på rot och gåvans mottagare äger att försälja avverkningsrätten och mottaga likvid för densamma, samt

att vederbörande utskott måtte få i uppdrag att i lagtexten formulera härför behövliga bestämmelser.

Stockholm den 20 januari 1933.

O. Johansson,
Edsbyn.